

Remissvar

2016-07-01

Utrikesdepartementet
103 33 Stockholm

Regeringens skrivelse: Policyramverket för det svenska utvecklingssamarbetet

Diariernr UD2016/09273/IU

Forum Syd och medlemsorganisationers remissvar

Tillsammans med våra cirka 160 medlemsorganisationer tackar Forum Syd för möjligheten att komma med ett remissvar till regeringens skrivelse: policyramverket för det svenska utvecklingssamarbetet. Vi vill även framföra vår uppskattning för att vi fått möjlighet att delta i processen kring framtagandet av detta nya ramverk genom förra årets dialogmöten.

Forum Syd är den största plattformen för det civila samhället i Sverige. Vi representerar en mångfald av svenska organisationer som arbetar för en rättvis och hållbar värld. Våra medlemmar är biståndsaktörer i det svenska civila samhället och tillsammans arbetar vi med människors rättigheter och möjliggör för människors organisering och ett starkt civilt samhälle.

Forum Syd och flera av våra medlemsorganisationer som skriver under detta remissvar kommer likaså att skicka in enskilda remissvar samt stå bakom CONCORD Sveriges remissvar.

Övergripande

Vi välkomnar den breda omvärldsanalysen vad gäller fattigdom, konflikt, demokrati, miljö och mänskliga rättigheter. Vi uppskattar att civilsamhällets roll och den negativa trenden med ett minskat utrymme för civilsamhället lyfts. Omvärldsanalysen ger en uppdaterad erfarenhetsbaserad översikt på hållbar utveckling.

Vi välkomnar policyramverkets koppling till PGU, Agenda 2030 och övriga internationella överenskommelser som blir styrande för svensk utvecklingssamarbete. De två grundläggande perspektiven och de tre tematiska perspektiven som presenteras i policyramverket kommer kunna vara viktiga och centrala verktyg i utvecklingssamarbetet.

Ett starkt svenskt utvecklingssamarbete och långtgående nationella handlingsplaner för samstämmigt genomförande av Agenda 2030 är nödvändigt för att Sverige ska vara en relevant och trovärdig aktör för hållbar utveckling på den globala arenan.

Svenskt civilsamhälle är viktigt i genomförandet av den nya utvecklingsagendan. Vi uppskattar att civilsamhället i flera avseenden synliggörs och betonas i policyramverket men anser inte att civilsamhällets roll återspeglas tillräckligt i de tematiska områdenas ”centrala utgångspunkter”. Civilsamhällets mervärde och roll behöver generellt förtydligas och förstärkas inom flera områden som vi presenterar nedan.

1. Inledning

Vi välkomnar regeringens fortsatta ambition för ett generöst och ambitiöst bistånd om enprocentsmålet. Biståndsbudgeten fortsätter dock att urholkas och har nått rekordhög siffror. När resurser som ska främja långsiktig utveckling används för syften inom andra politikområden minskar biståndets möjlighet att nå förväntade resultat. I förlängningen innebär det att policyramverkets ambitioner blir svårare att nå.

Sida 1, stycke 4 – föreslår lägga till:

- En skrivning om hur enprocentsmålet prioriteras och respekteras när finansiering tas från biståndet till andra politikområden.
- En skrivning om hur policyramverket inkluderar urholkning av biståndet i relation till de övergripande målen för global utveckling.

Policyramverket konstaterar att en starkt folklig förankring genom ökat engagemang och delaktighet hos den svenska befolkningen är viktig. Det syns i stycket som börjar med ”Det svenska utvecklingssamarbetet har en stark folklig förankring.” (sida 1, stycke 6)

Sida 1, stycke 6 – föreslår lägga till:

- En skrivning om betydelsen av kommunikation, information och påverkansarbete i Sverige. Beslutsfattare och svenska medborgares förståelse för marginaliserade grupper och människor som lever i fattigdom är viktig, inte minst för att förstå mervärdet av svenskt utvecklingssamarbete och se Sveriges solidariska ansvar att bidra till global hållbar utveckling.

Den mångdimensionella synen på fattigdom är viktig och bygger på en ojämn fördelning av resurser, makt, inflytande och respekt för mänskliga rättigheter samt möjligheter. Det breda fattigdoms- och rättighetsperspektivet tillsammans med de övriga tre perspektiven reflekteras i Agenda 2030.

2. Utvecklingsdagordningen i en föränderlig omvärld

Vi välkomnar policyramverkets tydliga avstamp i de nya internationella överenskommelserna. Vi anser att Agenda 2030 är väl integrerat genom hela skrivelsen, vilket visar agendans betydelse och bredd. Dock ser vi att AAAA som instrument inte är lika synligt i ramverket och kan förbättras.

Vi välkomnar skrivningen om att Agenda 2030 är unik och att det "... det åligger alla världens stater att genomföra agendan och uppfylla dess 17 globala mål för hållbar utveckling". Agenda 2030 och de globala målen är universella, sammanlänkade och ömsesidigt beroende av varandra och bör förstärkas. (sida 3, stycke 1)

Sida 3, stycke 1 – föreslår ändring:

- "Agenda 2030 är universell och ska genomföras av aktörer inom civila samhället, privat sektor, akademi, myndigheter och kommuner från lokal till global nivå. Agenda 2030 tar sin utgångspunkt i de tre dimensionerna av hållbar utveckling, socialt, ekonomiskt och miljömässigt."

Vi välkomnar skrivningen om att "regeringen vill göra mer än vad som överenskommits globalt" men situationen för ett minskat utrymme för civila samhället bör vara en prioritet för Sveriges regering.

Sida 3, stycke 1 – föreslår lägga till:

- Efter meningen "Det finns samtidigt områden där regeringen vill göra mer än vad som överenskommits globalt. Det gäller inte minst inom områden såsom främjande av demokrati och respekt för mänskliga rättigheter" lägga till "*samt att motverka det minskande utrymmet för civila samhället*".

Vi är positiva till att regeringen i genomförandet av Agenda 2030 skriver i policyramverket att de har höga ambitioner och kommer att "ta ett stort ansvar och inta en ledande roll i det internationella arbetet". Det är dock viktigt Sveriges åtaganden blir konkreta. (sida 2, rutan)

Sida 2, rutan – föreslår ändring:

- "Sveriges regering har höga nationella ambitioner men vill också ta ett stort ansvar och inta en globalt ledande roll i det internationella arbetet."

Vi välkomnar att skrivelsen svarar mot och relaterar till Politik för global utveckling, PGU. Det är värdefullt att behovet för analyser av

utvecklingssamarbetet i förhållande till andra politikområden lyfts upp, men vi ser att det med fördel kan förtydligas hur detta ska göras i praktiken. Vi instämmer i att svenskt utvecklingssamarbete ska utgöra ett viktigt stöd för utvecklingsländer som har begränsad tillgång till annan finansiering i genomförandet av utvecklingsagendan (sida 3, stycke 5).

Sida 3, stycke 5 – föreslår förtydligande:

- En skrivning om att handel och privata investeringar ska vara hållbara, långsiktiga och lyda under samma principer och ifall de finansieras av bistånd liksom övrigt utvecklingssamarbete präglas av ett rättighetsperspektiv.

Sida 4, stycke 1 – föreslår lägga till:

- ”Handel och privata investeringar ska omfattas av principer om utvecklingseffektivitet, respekt för mänskliga rättigheter, ansvarsutkrävande och transparens.”

I skrivelsen finns flera referenser om människor som lever i fattigdom. Exempelvis ”Länder i konflikt och minst utvecklade länder kommer att behöva mest stöd”. (sida 3, stycke 5)

Sida 3, stycke 5 – föreslår lägga till:

- ”Majoriteten av människor som lever i fattigdom, lever på under 1,90 USD/dag och finns i medelinkomstländer. Strategiska insatser kan vara minst lika viktiga i ett medelinkomstland.”

Framtida möjligheter och utmaningar i en omvärld i förändring

Vi välkomnar den övergripande omvärldsanalysen som omfattar möjligheter och utmaningar i en omvärld i förändring vad gäller fattigdomsuttryck. Skrivningar som ”Fattigdom handlar i ökad utsträckning om *ojämlik fördelning* av resurser och möjligheter, förtryck och brist på respekt för mänskliga rättigheter samt socialt utanförskap, snarare än en absolut brist på resurser...” (sida 4, stycke 6) välkomnas eftersom utvecklingsproblematiken snarare handlar om fördelning av resurser än länders totala tillväxt och välstånd.

Sida 4, stycke 6 och i resten av policyramverket – föreslår:

- Att begreppet ”fattiga människor” bör ersättas med ”människor som lever i fattigdom” genom hela policyramverket.

Vi tycker att beskrivningen om den oroväckande utvecklingen vad gäller ett minskat utrymme för det civila samhället världen över är bra. Stycket kan dock förstärkas. (sida 5, stycke 4)

Sida 5, stycke 4 – föreslår lägga till:

- ”Det är snart 70 år sedan FNs deklaration om mänskliga rättigheter antogs, men trots det fanns under 2015 allvarliga hot mot civila samhället i 109 länder.”¹
- ”Civilsamhället har en roll som opinionsbildare, oberoende granskare och röstbärare för förändring. Det svenska civilsamhället bidrar genom opinionsbildning, kunskapsspridning, partnerskap och granskning till att skapa ett gynnsamt samhällsklimat för civilsamhället i utvecklingsländer.”
- ”Inom svenskt utvecklingssamarbete ska arbetet för att vända utvecklingen mot ett minskat utrymme för civila samhället. I regeringens ledande roll i genomförandet av Agenda 2030 är detta också vara en prioriterad fråga.”

Vi önskar att civila samhällets roll i att arbeta med ansvarsutkrävande gentemot stater och offentliga institutioner tydligare framhålls i stycket som börjar med ”En allt större andel av världens fattiga lever i länder med mycket svaga institutioner.” (sida 6, stycke 3)

Sida 6, stycke 3 – föreslår lägga till:

- ”Civila samhället har en roll i att bevaka och utkräva ansvar gentemot stater och offentliga institutioner för att säkerställa medborgarnas grundläggande rättigheter på lång sikt. Civilsamhällesorganisationer kan också medverka till att stärka kunskap och kapacitet hos skyldighetsbärare/institutioner om deras ansvar i relation till rättighetsbärarna/medborgarna.” efter meningen ”Kapaciteten är begränsad vad gäller att garantera medborgarnas grundläggande rättigheter...”.

Vi ser positivt på att policyramverket lyfter offentlig resursmobilisering som viktig för samhällsutveckling. (sida 6, stycke 4)

Sida 6, stycke 5 – föreslår förtydligande:

- Hur skatteflykt och olovliga finansiella flöden ska hanteras i svenskt utvecklingssamarbete. Skatteflykt är ett av de största hindren för utveckling.

¹ ”Civil Society Watch Report” CIVICUS. Juni 2016.
http://www.civicus.org/images/CSW_Report.pdf

Skatteflykt var likaså en av regeringens prioriterade frågor inför Financing for Development konferensen i Addis Ababa.

Sida 6, stycke 5 – föreslår lägga till:

- En referens om att närmare ettusen miljarder dollar årligen försvinner i olovlig kapitalflykt, bland annat genom olaglig skatteflykt.²
- En hänvisning till Addis Ababa Action Agenda som internationell överenskommelse och hur policyramverket förhåller sig till denna.

3. Perspektiv i det svenska utvecklingssamarbetet

Vi välkomnar att policyramverket baseras på ett rättighetsperspektiv, människor som lever i fattigdom och deras perspektiv på utveckling samt uppfattningen att människor som lever i fattigdom är rättighetsbärare. Vi välkomnar även satsningen på de tre perspektiven som ska tillämpas på det svenska utvecklingssamarbetet; konfliktförebyggande, jämställdhet och miljö och klimat. Vi anser att de två grundläggande perspektiven och de tre tematiska perspektiven är centrala verktyg för att integrera de ekonomiska, sociala och miljömässiga aspekter som återfinns inom Agenda 2030. Vi ser det även som positivt att jämställdhet inom utvecklingsarbetet fortsatt är prioriterat. (sida 8-10, stycke 1-8)

4. Utvecklingssamarbetets tematiska inriktning

Vi välkomnar valda tematiska inriktningar och förstår utmaningen med att välja ut områden, men understryker att policyramverket ska ta hänsyn till samtliga 17 mål inom Agenda 2030. Sveriges regering och svenskt utvecklingssamarbetet bör, likt de prioriteringar som fanns inför den nya utvecklingsagendan, driva motvindsfrågor som exempelvis SRHR som ska återspeglas i ramverket.

Sida 11, stycke 3 – föreslår förtydligande:

- Vad ett holistiskt arbetssätt inom ramen för utvecklingssamarbetet innebär och betyder för svenskt utvecklingssamarbete.

Sida 11 och framåt, i rutorna – föreslår ändra:

² Global Financial Integrity, 2015

- ”Centrala utgångspunkter” vid varje tematiskt område i skrivelsen ersätts med ”Centrala riktlinjer” eftersom detta är en bättre beskrivning av vad som avses.

Vi välkomnar stycket om att Sverige i många länder har ”... en unik ställning som möjliggör samarbeten även inom känsliga områden såsom rättsektorreform, mänskliga rättigheter och hållbart brukande av naturresurser”. (sida 11, stycke 4)

Sida 11, stycke 4 – föreslår lägga till:

- ”Det långvariga och långsiktiga svenska engagemanget *som även har funnits hos det svenska civilsamhället* i frågorna har i många länder gett Sverige en betydande trovärdighet bland många aktörer.”
- ”Ett aktivt och levande civilsamhälle är ofta verksamt i kontexter och områden som andra delar av utvecklingssamarbetet inte når.” efter meningen ”Utmaningarna för arbetet med att främja demokrati och respekt för mänskliga rättigheter har samtidigt blivit större i många länder. Det krympande utrymmet för civilsamhället är en del i denna utveckling.”

Sida 11, stycke 4 – föreslår förtydligande:

- Vilka de *nya givarna* är och vad det innebär för svenskt utvecklingssamarbete.

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

Vi välkomnar skrivelsens stycke om mänskliga rättigheter, demokrati, rättsstatens principer och det minskade utrymmet för civilsamhället. Det är viktigt att ett brett perspektiv på aktörer inkluderas i de centrala utgångspunkterna.

Sida 12, rutan – föreslår en ändring:

- ”Sverige ska arbeta för att motverka det krympande utrymmet för civilsamhället, *både på kort sikt och på lång sikt*. Regeringen ska främja demokratiutveckling och mänskliga rättigheter genom särskilda satsningar på att stärka medborgerliga och politiska rättigheter. Människors möjligheter att utöva demokratiskt inflytande och driva sina intressen genom att organisera sig lokalt, nationellt, regionalt eller internationellt ska stödjas. Särskilt stöd ska ges till människorättsförsvarare.”

Sida 13, stycke 2 – föreslår att lägga till:

- En skrivning om civilsamhällets roll för att säkra välfungerande institutioner.

- ”Stöd till uppbyggnad av demokratiska styrelseskick är en central del av det svenska utvecklingssamarbetet, och grundar sig på en övertygelse om att demokrati skapar bäst förutsättningar för att människor som lever i fattigdom ska kunna förbättra sina levnadsvillkor och försvara sina mänskliga rättigheter.”

Sida 13, stycke 3 – föreslår att lägga till:

- ”Genom att arbeta med demokratiskt deltagande, transparens och ansvarsutkrävande spelar civilsamhället en viktig roll i att förhindra korruption”. Alternativt; ”Det är också angeläget att stärka aktörer inom civilsamhället eller visseblåsare som kan ha en nyckelroll i arbetet mot korruption.”

I stycket om ”*Det civila samhällets aktörer*” som beskriver inriktningen till att motverka ett krympande utrymme för civilsamhället saknar vi det långsiktiga perspektivet för att stödja människors möjlighet att organisera sig för att förändra och förbättra sina levnadsvillkor. (sida 14, stycke 1)

Sida 14, stycke 1 – föreslår att lägga till:

- ”Ett långsiktigt perspektiv i att stödja människors möjlighet till organisering är viktigt eftersom ett starkt civilsamhälle bidrar till att makt och inflytande omfördelas mellan rättighetsbärare och skyldighetsbärare. Detta främjar en demokratisk kultur.”
- ”Det civila samhället kan ge röst åt dem vars rättigheter kränks. Detta görs genom att skapa förutsättningar för marginaliserade människor att organisera sig, genom att ge och skapa kunskap om mänskliga rättigheter samt agera för förändring genom att ställa krav på ansvariga politiska företrädare och myndigheter. Därtill är föreningslivet ofta en skola i demokrati och bidrar till att skapa tillit i samhället.”

Sida 14, stycke 3 – vill understryka:

- Även andra aktörer inom civilsamhället förutom de religiösa samfundet har en viktig roll och framförallt vad gäller ansvarsutkrävande.

Sida 14, stycke 3 – föreslår ändra:

- ”De religiösa samfundet *och andra aktörer inom civilsamhället* har en viktig roll i kampen mot intolerans...”.

Global jämställdhet

Vi välkomnar skrivelsens kapitel om global jämställdhet som tydligt utgår från ett rättighetsperspektiv. Vi välkomnar vi flickors och kvinnors aktörskap, pojkar och mäns roll och ansvar, jämställdhetsanalyser och att Sverige aktivt ska använda ett jämställdhetsperspektiv i Agenda 2030. Vi saknar dock skrivningar om det civila samhället som aktör i arbetet med global jämställdhet.

Sida 15, rutan – föreslår förtydligande:

- Vilka ”andra internationella konventioner om de mänskliga rättigheterna och andra folkrättsligt bindande åtaganden” som skrivelsen syftar till.

Sida 15, rutan – föreslår lägga till:

- ” – Sverige ska genom att inkludera aktörer från civila samhället, privat sektor, akademi och myndigheter arbeta brett med att motverka diskriminering, och aktivt utmana könsmaktsordning och stereotypa könsnormer.”

Miljö- och klimatomfattigt hållbar utveckling och nyttjande av naturresurser

Vi välkomnar att skrivningar kring miljö och klimat utgår från ett jämställdhets- och rättighetsperspektiv. Vi välkomnar starka skrivningar om att Sverige ska stödja utvecklingsländernas arbete med klimat och miljö samt deras åtaganden av internationella miljö- och klimatkonventioner. (sida 17-18)

I de centrala utgångspunkterna saknar vi skrivningar som befäster civila samhällets roll och erfarenhet av ett rättighetsbaserad miljö- och klimatarbete:

Sida 17-18, rutan – föreslår vi dela upp skrivning i två delar:

- ” – Sverige ska verka för att stärka kvinnors deltagande i beslutsprocesser för miljö- och klimatrelaterade frågor samt till att stärka civilsamhällesorganisationers politiska och lokala aktörers möjligheter att skapa ökad medvetenhet, deltagande, insyn och ansvarsutkrävande.” till två de två följande skrivningarna för att tydliggöra civilsamhällets och lokala aktörers roller;
- ” – Sverige ska verka för att stärka kvinnors deltagande i beslutsprocesser för miljö- och klimatrelaterade frågor.”
- ”- Sverige ska verka för att stärka civilsamhällesorganisationers och lokala aktörers möjligheter att skapa ökad medvetenhet, deltagande, insyn och ansvarsutkrävande.”

Fredliga och inkluderande samhällen

Vi välkomnar skrivningarna om fredliga och inkluderande samhällen. Vi välkomnar även referensen till jämställdhet och stärkandet av kvinnors och flickors egenmakt. Vi saknar dock referenser till det minskade handlingsutrymmet för civila samhället. Vi saknar också referenser till det civila samhällets roll i att bidra till försoning och återuppbyggnad i konflikt- eller postkonfliktländer.

Sida 21, rutan – föreslår lägga till:

- Att Agenda 2030 med mål 5 och 16 skrivs in som riktlinjer eftersom dessa anknyter till fredliga och inkluderade samhällen.
- En tydlig referens till utvecklingen av ett minskat utrymme för civila samhället, dels eftersom civilsamhället är en utvecklingsaktör, dels för att ett fungerande civilsamhälle förebygger konflikter. Universalitet är vitalt för att lyckas med mål 16.
- ”Sverige ska aktivt arbeta för att motverka utvecklingen mot ett minskat demokratiskt handlingsutrymme för civilsamhället och främja ett levande civilsamhälle.”

Sida 22, stycke 2 – föreslår lägga till:

- ”Inkluderande processer för freds- och statsbyggande med deltagande av civila samhället och diasporagrupper är även centralt.”

Inkluderande ekonomisk utveckling

Vi välkomnar kapitlets generella skrivningar om att svenskt utvecklingssamarbete bland annat ska stärka utvecklingsländers kapaciteter, verka för anständiga arbetsvillkor och arbetsrelaterade rättigheter.

Sida 24, rutan – föreslår lägga till:

- En skrivning om civilsamhällets roll i att stödja rätten till organisering och utkräva ansvar.

Internationell handel och hållbara investeringar

Vi välkomnar skrivningar om att det svenska utvecklingssamarbetet ska stödja ansvarsfulla och hållbara investeringar (sida 26, rutan).

Sida 26, rutan – föreslår lägga till:

- ”Samma mål och principer som för övrigt utvecklingssamarbete ska gälla för den privata sektorn, inklusive principerna för utvecklingseffektivitet.” för att tydliggöra ansvarsutkrävande.

- En skrivning om civilsamhället som aktör för ansvarsutkrävande och kunskapsspridning för att beskriva rollen tydligare.

Migration och utveckling

Vi välkomnar valet av migration och utveckling som ett område för att belysa migrationens positiva utvecklingseffekter. Vi vill dock understryka att kapitlet för migration och utveckling saknar flera viktiga delar som övriga policyramverket har, exempelvis en problematiserande analys. Kapitlet behöver också ses över språkligt.

Vi vill understryka att skrivelsen vid upprepade tillfällen använder begreppet ”frivillig migration”, som riskerar att förminska både situationen och de miljontals människor som är på flykt. Idag ställs stora krav på hur Sverige och övriga länder hanterar migrations- och flyktingfrågor. Migration på grund av avsaknaden av en skäligen framtid kan vara lika ofrivillig som migration på grund av en väpnad konflikt.

Sida 29, rutan – föreslår förtydligande:

- Vad som menas med frivillig och ofrivillig migration. Vi föreslår att ”frivillig” migration som begrepp ses över i hela policyramverket.

Sida 30 – föreslår lägga till:

- Ett helt nytt stycke som beskriver olika orsakssamband kopplade till migration, exempelvis konflikt eller brist på försörjning.
- Specifika referenser till Agenda 2030 och AAAA om migration och utveckling.

Vi ser positivt på att betydelsen av både sociala och ekonomiska remitteringar finns med i skrivelsen. Det är bra att diasporagrupper i Sverige och i världen uppfattas som utvecklingsaktör. (sida 30, stycke 4)

Sida 30, stycke 4 – föreslår förtydligande:

- Att samtliga delar av kapitlet får tydligare beskrivningar om migranter och diasporagrupper som utvecklingsagenter.

Jämlik hälsa

Vi ser positivt på att jämlik hälsa får ett eget tematiskt område i policyramverket. Vi välkomnar att SRHR lyfts fram i kapitlet både i problembeskrivningen och i de centrala utgångspunkterna, men vill även att Sveriges roll för SRHR inom utvecklingssamarbetet tydliggörs. Det är viktigt att Sverige driver motvindsfrågor och att det återspeglas i det svenska utvecklingssamarbetet. Mot bakgrund av att Sverige har ett så tydligt mervärde inom SRHR, föreslår vi att det fortsatt kommer vara en huvudprioritering för området jämlik hälsa. Såsom området beskrivs idag

lyfts många frågor fram och ingen tydlig markering görs för SRHRs särskilda roll (sida 32, rutan).

Sida 32, rutan – föreslår förtydligande:

- Att Sveriges mervärde inom SRHR inom hela policyramverket lyfts upp och beskrivs.

I de centrala utgångspunkterna önskar vi att skrivningar om civilsamhällets roll i att driva motvindsfrågor och SRHR-frågor lyfts fram. Civilsamhället har lång och gedigen erfarenhet av att arbeta med dessa frågor utifrån ett rättighetsperspektiv.

Sida 32, rutan – föreslår lägga till:

- En skrivning om civilsamhällets roll i att driva motvindsfrågor och SRHR.

Utbildning och forskning

Vi välkomnar skrivningar om utbildning och forskning för att garantera kunskaper och färdigheter som krävs för en hållbar utveckling. Vi anser att utbildning, forskning och folkbildning är viktiga komponenter för att genomföra Agenda 2030.

Sida 35, rutan – föreslår lägga till:

- Vi föreslår att skrivningen: ”Folkbildning är ett viktigt verktyg och metod för både medborgare och civilsamhällen för att möjliggöra samhällsförändring eller utveckla samhällens demokratiska infrastruktur.”
- Referenser till Agenda 2030 och AAAA för att säkerställa livslångt lärande och delaktighet i samhället.
- Civilsamhället som aktör för ansvarsutkrävande och kunskapsspridning.

5. Centrala principer och utgångspunkter i svenskt utvecklingssamarbete

Vi välkomnar att svenskt utvecklingssamarbete följer och lyfter de vedertagna principerna om utvecklingseffektivitet och hållbart utvecklingssamarbete. Vi saknar dock skrivningar om bl.a. uppföljning av principerna (sida 40 och framåt).

Sida 40 - 41 – föreslår lägga till:

- En skrivning om uppföljning av principerna.

Vi ser positivt på att människor som lever i fattigdom och deras perspektiv samt rättighetsperspektivet är viktiga utgångspunkter också vid val av geografisk inriktning. Det är även positivt att de ökade inkomstklyftor inom medelinkomstländer och fattigdomsproblematiken som finns i mottagarländer adresseras i skrivelsen.

Vi saknar civilsamhällets roll och erfarenhet i stycket om att människor som lever i fattigdom endast nås genom multilaterala organisationer. Vi välkomnar även att ramverket inkluderar fokus på de fattigaste och att utvecklingssamarbetet regelbundet ser över var det gör mest nytta.

Sida 41, stycke 1 – föreslår lägga till:

- "... och det civila samhället" i meningen: "FN, de multilaterala utvecklingsbankerna *och det civila samhället* fungerar som krafter för normbildning och internationell rätt, policyformulering- och rådgivning, krishantering, fredsfrämjande och fredsbyggande."
- "Civilsamhällesorganisationer har ofta både goda förutsättningar och lång erfarenhet av rättighetsbaserat arbete och fattigdomsminskning i medelinkomstländer."
- "Långsiktighet, länders nationella ägarskap samt egna prioriteringar är viktiga delar i ett hållbart förändringsarbete som minimerar risken för ett givarstyrt bistånd."

Sida 40 - 41, första stycket – föreslår ändra:

- "Sverige kan ändå genom biståndet..." till "Sverige kan ändå genom biståndet, dels genom multilaterala organisationer, dels genom civilsamhällesorganisationer, spela en viktig roll för att påverka eller påskynda en policyförändring och bygga kapacitet till stöd för detta."

Civilsamhället är en viktig del av det svenska utvecklingssamarbetet. Civilsamhällets olika roller för en hållbar utveckling beskrivs i policyramverket. Vi är positiva till att dessa roller synliggörs och framhålls, men önskar att bredden av civila samhället beskrivs ytterligare. I skrivelsen står det att "Utöver traditionella civilsamhällesorganisationer som redan idag spelar en viktig roll för utveckling har även nya aktörer potential att spela en större roll inom utvecklingssamarbetet." (sida 45, stycke 4)

Sida 45, stycke 4 – föreslår förtydligande:

- Vilka de nya aktörerna är och på vilket sätt dessa kommer att spela en större roll i utvecklingssamarbetet.

Variationen och mångfalden inom civila samhället är stor, exempelvis beskrivs inte diasporaorganisationer generellt sett som traditionella organisationer. Vi önskar att perspektivet om bredd och mångfald inom civila samhället ska framhållas.

Sida 45, stycke 4 – föreslår ändra:

- Ordvalet ”traditionella organisationer” ersätts med ”etablerade organisationer inom svenskt utvecklingssamarbete”.

Vi välkomnar skrivningen om att stöd till och genom det *civila samhället* är en viktig del av det svenska utvecklingssamarbetet.

I skrivelsen anges att regeringen kommer att ”driva på” EU i sitt externa arbete (sida 3, stycke 4) och att EU är den utrikespolitiska arena och plattform som Sverige främst kommer att verka i. (sida 41, stycke 4)

Sida 41, stycke 4 – föreslår lägga till:

- Att de gemensamma överenskommelser för utvecklingssamarbete som beslutats om inom EU skrivs in i policyramverket, såsom de två ramverken för EUs utvecklingssamarbete och EUs samstämmighetspolitik. Sverige ska ha en stark röst och våga stå upp för en solidariskt och generös politik för utvecklingssamarbete.
- ”Sverige ska därför bidra till att stärka EU som en konstruktiv och solidarisk aktör på det utvecklingspolitiska området *och driva prioriterade motvindsfrågor.*”

Vi välkomnar att näringslivet och den privata sektorn skrivs in som aktörer för utveckling. Nya finansieringsformer och innovation krävs också för samhällsförändringar och utveckling. Det är dock viktigt att målkonflikter hanteras samt att policyramverket tydliggör att samma krav på ansvarsutkrävande, transparens, hållbarhet och respekt för mänskliga rättigheter krävs av dessa aktörer.

Sida 46, stycke 3 – föreslår förtydliga och lägga till:

- Att innovativa former för hållbar utveckling är nödvändig men att civila samhället har beprövade metoder genom ett långt och fungerande utvecklingssamarbete och som bör lyftas fram tydligare i skrivelsen.
- Hur det säkerställs att bärande principer och perspektiv upprätthålls i samarbeten med privat sektor inom utvecklingssamarbetet. Kontroll, transparens och ansvarsutkrävande måste garanteras även i samarbeten med näringslivsaktörer.

Avslutningsvis

I skrivelsen är det otydligt hur den feministiska utrikespolitiken och dess handlingsplan förhåller sig till policyramverket och svenskt utvecklingssamarbete. (bilaga 1, sida 49)

I hela policyramverket – föreslår vi att följande förtydliganden görs:

- Hur den feministiska utrikespolitiken förhåller sig till det svenska utvecklingssamarbetet och i så fall att;
- Att den feministiska utrikespolitiken och dess handlingsplan skrivs in (på sidan 2) som ett viktigt verktyg i genomförandet av den globala agendan.
- Att det (på sid 49, bilaga 1) tydliggörs var den feministiska utrikespolitiken och dess handlingsplan står inom styrmodellen.

Avslutningsvis föreslår vi att begrepp, upprepningar och stilistik ses över i hela policyramverket för att skapa samstämmighet och tydlighet.

Lisa Sjöblom, generalsekreterare, Forum Syd

